

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/21/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2713203506
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Holič
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2018:2713203506.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedu senátu: JUDr. Martin Holič a členiek senátu: Mgr. Renáta Gavalcová a JUDr. Bibiána Ťažiarová, v právnej veci žalobkyne: P. G., rod. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. - L. (Česká republika), L. ul. č. XXXX/XX, proti žalovaným: 1. I. R., rod. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom U., Z. č. XX, 2. T. K., rod. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. č. XXX, 3. Y. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom V., P. č. XX, 4. G. W., rod. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. č. XX, žalovaní 1 až 4 zastúpení splnomocnencom: Právne centrum s.r.o., IČO: 36 698 873, so sídlom Mýtňa č. 42, Bratislava, o určenie neplatnosti závetu a listiny o vydedení, na odvolanie žalovaných 1 až 4 proti rozsudku Okresného súdu Skalica č.k. 3C/187/2013-260 zo dňa 24.08.2016, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie m e n í tak, že u r č u j e, že dôvody vydedenia žalobkyne poručiťom P. W., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, uvedené v listine o vydedení obsiahnutej v notárskej zápisnici spísanej na Notárskom úrade JUDr. Jozefa Kremla, so sídlom Gorkého 27, Skalica, dňa 15.05.2000 pod spisovou značkou N 373/2000, NZ 256/2000, nie sú dané a závet poručiťefa P. W., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, obsiahnutý v notárskej zápisnici spísanej na Notárskom úrade JUDr. Jozefa Kremla, so sídlom Gorkého 27, Skalica, dňa 15.05.2000 pod spisovou značkou N 374/2000, NZ 257/2000, je v časti týkajúcej sa žalobkyne ako zákonnej dedičky neplatný. Vo zvyšnej časti sa žaloba z a m i e t a .

II. Žalobkyňa má voči žalovaným 1 až 4 p r á v o na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie v prvom odseku výroku určil, že listina o vydedení sp. zn. N 373/2000, NZ 256/2000 spísaná na Notárskom úrade v Skalici u notára JUDr. Jozefa Kremla, Gorkého 27 dňa 15.05.2000, ktorou P. W., nar. XX.XX.XXXX v O. vydeďuje svoju dcéru P. U., je neplatná. V druhom odseku výroku súd určil, že závet N 374/2000, NZ 257/2000 spísaný na Notárskom úrade v Skalici u notára JUDr. Jozefa Kremla, Gorkého 27 dňa 15.05.2000, ktorým P. W., nar. XX.XX.XXXX v O. odkazuje celý svoj majetok, hnutel'ný i nehnuteľný, závetmi dedičom I. R., rod. W., T. K., rod. W. a Y. W., je neplatný. V treťom odseku výroku súd žalobkyni oproti žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Rozhodnutie prvoinštančný súd odôvodnil právne citáciou ust. § 34, § 37 ods. 1, § 38 ods. 1 a 2, § 39, § 40a, § 476 ods. 1 a 2, § 476d ods. 1, § 479 Občianskeho zákonníka, § 47 zákona č. 323/1992 Zb. Notársky poriadok. Vecne argumentoval tým, že keďže bolo sporné, či žalobkyňa je dcérou poručiťefa P. W., súd vykonal dokazovanie rodnými listami žalobkyne a kópiami rozhodnutí českých súdov týkajúcich sa výživného na žalobkyňu. Podľa názoru súdu je identifikácia otca menom, priezviskom, dátumom narodenia a miestom narodenia dostatočná na to, aby nemal pochybnosti o tom, že ide o osobu poručiťefa. Na druhej strane rodného listu je uvedený zápis: R - 1519/54 P. U.,

Okresný súd Senica právoplatným rozsudkom zo dňa 23. januára 1963, č.k. C 223/55 určil, že otcom tu zapísaného dieťaťa je P. W., povoláním mechanik, narodený dňa XX. T. XXXX v O. okres Senica, bytom W., T. ul. č. XX, syn P. W. a W., rod. G., ktorý zapísala dňa 27. januára 1969 Y. V., matrikárka. Záznam na druhej strane rodného listu podľa názoru súdu dostatočným spôsobom upresňuje dôvod, pre ktorý bol vykonaný zápis otca v rodnom liste žalobkyne. I keď sa nepodarilo získať rozsudok Okresného súdu Senica zo dňa 23. januára 1963, č.k. C 223/55, ktorým malo byť určené otcovstvo poručiťľa k žalobkyni, súd vychádzal zo skutočnosti, že rodný list je verejnou listinou a údaje uvedené v tejto listine sú pravdivé a nebol predložený dôkaz, že skutočnosti uvedené v rodnom liste nie sú pravdivé. V notárskej zápisnici sp. zn. N 373/200, NZ 256/2000 zo dňa 15.05.2000, obsahujúcej listinu o vydedení žalobkyne, sám poručiťľ pred notárom JUDr. Jozefom Kremlom uviedol, že vydeduje svoju dcéru P. U. a že ju naposledy videl na súde v Ostrave, keď bol súdny spor o zrušenie výživného a mala 18 rokov. Právna skutočnosť, že poručiťľ je otcom žalobkyne podľa súdu vyplýva aj z rozhodnutí českých súdov. V odôvodnení súdnych rozhodnutí uvedené rodinné pomery otca žalobkyne, zamestnanie otca a jeho manželky, vek detí narodených z manželstva otca žalobkyne sú zhodné s údajmi, o ktorých vypovedala žalovaná 4/ a zhodné s osobnými údajmi, overenými ohľadom totožnosti žalobkyne a žalovaných poručiťľových detí. Stotožnenie poručiťľa ako otca žalobkyne vyplýva aj z rozsudku Okresného súdu v Ostrave sp. zn. 29P 43/69, kde je už správne uvedené priezvisko otca žalobkyne, keď je uvedený ako P. W., adresa jeho pobytu bola uvedená O. č. XX, okr. Senica, pričom na uvedenej adrese podľa výsluchu žalovanej 4 ako aj údajov v jej občianskom preukaze s manželom - poručiťľom žila a z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že otec maloletej (žalobkyne) je ženatý s G. U. vydatou W., ktorá je zamestnaná ako poštová doručovateľka a majú 3 deti I. W., nar. XX.XX.XXXX, T. W., nar. XX.XX.XXXX a mal. Y. W. nar. XX.XX.XXXX. Údaje boli potvrdené výpoveďami žalovaných v 1., 2. a 4. rade, rodinných príslušníkov. Z dedičského spisu Okresného súdu Skalica sp. zn. 3D/171/2010 vyplýva, že podľa zápisnice o predbežnom vyšetrení zo dňa 20.12.2010 spísanej na Notárskom úrade Holíč so žalovanou 4, táto uviedla ako dieťa poručiťľa P. U., bytom C. - L., nar. v roku XXXX (adresu a dátum narodenia nevie) s bližším určením, že ide o dcéru mimo manželstva - za slobodna.

3. K námietke pasívnej vecnej legitímácie žalovanej 4 súd uviedol, že v konaní sa žalobkyňa domáhala určenia neplatnosti listiny o vydedení a neplatnosti závetu svojho otca. Okruh strán je daný ich postavením ako zákonných (žalobkyňa, žalovaná v 4. rade) a závetných (žalovaní v 1., 2. a 3. rade) dedičov. Dedičia v konaní o neplatnosť listiny o vydedení predstavujú nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 ods. 1 C.s.p. a teda účastníkmi na strane žalovaného musia byť všetci, ktorí prichádzajú do úvahy ako dedičia. Rozhodnutie o určení neplatnosti závetu a listiny o vydedení sa musí vzťahovať na všetky strany tvoriace procesné spoločenstvo na jednej strane. V konaní o vyslovení neplatnosti závetu alebo listiny o vydedení nie je mysliteľné, aby vo vzťahu k jednému z dedičov bol závet vyslovený za neplatný a vo vzťahu k inému dedičovi, aby bol tento závet považovaný za platný. Ide o nerozlučné spoločenstvo v zmysle § 77 ods. 1 C.s.p., keď priamo z hľadiska vecnej legitímácie (vyplývajúcej z hmotného práva) je nevyhnuté, aby v konaní vystupovalo spoločenstvo. Je preto správne, ak žalobkyňa podala žalobu aj proti žalovanej v 4. rade.

4. Ustanovenie § 469a ods. 1 Občianskeho zákonníka taxatívne vypočítava dôvody vydedenia. Pre všetky dôvody je charakteristické negatívne správanie sa potomka v rozpore s dobrými mravmi. Dôvod vydedenia sa musí uviesť v listine o vydedení a tento dôvod musí existovať už v čase pred prejavom poručiťľovej vôle v listine o vydedení. Teda existencia dôvodov vydedenia sa posudzuje vždy za obdobie pred napísaním listiny o vydedení. Poručiťľ listinu o vydedení spísal dňa 15.05.2000. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd vykonal dokazovanie na preukázanie skutočností, ktoré sa stali pred uvedeným dátumom. Poručiťľ konkretizoval dôvod vydedenia. Pre úspešnosť žaloby žalobkyňa musela v konaní preukázať, že dôvody, ktoré sú uvedené v listine o vydedení v čase spísania takejto listiny, neexistovali. Žalobkyňa bola teda povinná preukázať v zmysle povinnosti unesenia dôkazného bremena v spore, že sa so svojim otcom do spísania listiny o vydedení dňa 15.05.2000 stýkala a že mu poskytla pomoc v starobe či chorobe. V určitých prípadoch však nemusí byť vyžadované stretávanie sa potomka s poručiťľom, a to v prípade ak by poručiťľ nemal záujem sa s potomkom stýkať a udržiavať s ním bežné príbuzenské vzťahy. Túto skutočnosť bola však žalobkyňa povinná preukázať v zmysle povinnosti unesenia dôkazného bremena v spore. Žalobkyňa sa k dôvodu vydedenia podľa § 469a ods. 1 písm. a) Občianskeho zákonníka vyjadrila, že poručiťľ sa na ňu nikdy neobrátil so žiadosťou o pomoc v chorobe, starobe alebo v iných závažných prípadoch. Nikdy medzi nimi neprišlo ku konfliktu, lebo sa nestýkali, ako sám uviedol v listine o vydedení. Výsluchom strán ani inými skutočnosťami nebolo preukázané, že by poručiťľ mal v dobe spísania vydedenia zdravotné problémy a že by v ich dôsledku potreboval

poskytnutie pomoci v chorobe. V súvislosti s konaním nebolo žiadnymi dôkazmi preukázané, že by poručiteľ žiadal od žalobkyne nejakú pomoc. Žalobkyňa sa k dôvodu vydedenia podľa § 469a ods. 1 písm. b) Občianskeho zákonníka vyjadrila tak, že poručiteľ sa o ňu nikdy nezaujímal, čo vyplýva aj z listiny o vydedení, kde neuviedol ani správne jej meno, ani nevedel, kedy sa narodila, čo vedieť mohol, keby sa o ňu viacej zaujímal, lebo prebehlo konanie o určenie výživného na jej osobu a jeho následné zrušenie, keď už bola zárobkovo činná. Vzhľadom k tomu, že sa poručiteľ o ňu nezaujímal, keď bola dieťaťom, potreba styku nevznikla ani vtedy, keď bola dospelá. Bolo jej ľúto, že sa o ňu nezaujíma, ale rešpektovala to.

5. Pri úvahe, či ide o dôvod vydedenia uvedený v písmene b) citovaného ustanovenia, t.j. neprejavovanie opravdivého záujmu potomka o poručiteľa treba považovať za významný vzťah medzi poručiteľom a potomkom, najmä, či tento vzťah mal charakter skutočného vnútorného vzťahu a nielen predstieraného, formálneho. Existenciu takéhoto kvalifikovaného vzťahu možno vyvodiť z rozličných vonkajších prejavov, napr. z osobného, prípadne písomného styku, zo vzájomnej starostlivosti potomka a poručiteľa a pod., pričom pri posudzovaní otázky, či existuje dôvod vydedenia v tomto ustanovení uvedený, nemožno opomenúť ani konkrétne možnosti dediča prejavovať takýto záujem a tiež okolnosti, za ktorých k vydedeniu došlo. Najmä, či potomkovi v prejavovaní opravdivého záujmu o poručiteľa nebránili objektívne okolnosti, prípadne, či zo strany potomka nejde o nezavinené neprejavovanie takéhoto kvalifikovaného záujmu. Tento dôvod vydedenia totiž vyžaduje, aby neprejavovanie opravdivého záujmu bolo potomkom zavinené, nestačí len samotná existencia takéhoto stavu. Záujem, ktorý by potom mal prejavovať o poručiteľa treba posudzovať s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu. Pokiaľ skutočnosť, že potomok trvale neprejavuje o poručiteľa opravdivý záujem dôsledkom toho, že poručiteľ neprejavuje záujem o potomka, nemožno bez ďalšieho uzavrieť, že by neprejavovanie tohto záujmu potomkom mohlo byť dôvodom na jeho vydedenie. O neprejavovanie opravdivého záujmu o poručiteľa v zmysle tohto ustanovenia sa nejedná v prípade, ak nezáujem potomka bol v značnej miere vyvolaný samotným poručiteľom (viď rozsudok NS SR sp. zn. 1 Cdo 173/96).

6. Súd pri zhodnotení výsledkov vykonaného dokazovania mal za to, že výsluchom strán a listinnými dôkazmi bolo preukázané, že matka žalobkyne a otec žalobkyne si nikdy nezaložili spoločnú domácnosť a nikdy spolu nežili. Žalobkyňa vychovala jej matka. Po narodení žalobkyne najskôr nebol v rodnom liste žalobkyne uvedený otec, neskôr však bolo meno otca zapísané do rodného listu žalobkyne, nakoľko prebehlo konanie o určenie otcovstva na Okresnom súde v Senici sp. zn. C 223/55, v ktorom bolo dňa 23. januára 1963 určené, že otcom žalobkyne je P. W., následne bola poručiteľovi určená rozhodnutím Lidového soudu v Bruntále sp. zn. P 56/55 z 24.02.1956 vyživovacia povinnosť voči žalobkyňi vo výške 200,- Kčs, ktorej výška bola neskoršími rozsudkami menená a nakoniec bola vyživovacia povinnosť zrušená, keď sa žalobkyňa zamestnala. Žalobca výživné na žalobkyňu platil. Podľa žalovanej v 1. rade otec motiváciu k vydedeniu zdôvodnil tak, že on aj tak nie je otcom žalobkyne, výživné platil iba preto, aby nemusel chodiť po súdoch. Žalovaná v 1. rade sa o žalobkyňi dozvedela až potom, čo poručiteľ spísal listinu o vydedení a závet. Žalovaná v 2. rade uviedla, že jej otec nikdy nespomínal P. U., na túto tému sa nikdy nebavili. Nespomínal ju z rodiny nikto iný, ani potom, čo už s rodičmi v jednej domácnosti nebývala. Až potom, keď sa robil závet, povedali, že je tam nejaká dedička. Ani podľa výpovede žalovanej v 4. rade nikdy nijaký kontakt medzi manželom a žalobkyňou nebol počas trvania manželstva, o osobe žalobkyne vedela, lebo vedela o jeho povinnosti platiť výživné. Žalobkyňa mala poznatok od svojej matky, že kontaktovala písomne otca žalobkyne, posielala mu aj jej fotografie, písomne mu oznamovala v liste, že už chodí do školy, na čo otec žalobkyne nijako nereagoval. Žalobkyňa sa pokúsila nadviazať kontakt s poručiteľom tým, že mu zaslala svadobné oznámenie a pozvanie na svadbu, ale poručiteľ sa jej neozval. Poručiteľa stretla len raz, na súde, kde sa rozhodovalo o zrušení jeho vyživovacej povinnosti voči žalobkyňi, počas stretnutia sa poručiteľ s ňou vôbec nerozprával, nikto z príbuzných otca, žijúcich v jeho blízkosti ju neinformoval o jeho zdravotnom stave a nezáujem otca o jej osobu ju viedol k tomu, že sa ani ona nesnažila osobne kontaktovať. V konaní nebolo preukázané, že by bol otec žalobkyne v čase spísania listiny o vydedení chorý, alebo že by potreboval pomoc, pričom žalobkyňa ako dcéra by mu ju neposkytla. Pokiaľ ide o vážne zdravotné problémy poručiteľa vo forme porážky, tieto nastali až po spísaní listiny o vydedení, preto tieto nemali vo vzťahu ku konaniu žiadnu právnu relevanciu, keďže k nim došlo približne šesť rokov po spísaní listiny o vydedení. Z vykonaných dôkazov nevyplývalo, že by zo strany žalobcu voči poručiteľovi došlo k dôvodom, ktoré by zakladali vydedenie žalobkyne. Z dôkazov vyplynulo, že žalobkyňa sa s poručiteľom počas svojho života kontaktovala len raz a to osobne na súde, na ktorom došlo k zrušeniu vyživovacej povinnosti, pričom otec sa s ňou ani nerozprával. Z vykonaného dokazovania nemal súd preukázané, že by sa bol poručiteľ niekedy o

žalobkyňu v živote zaujímal, podľa výpovedí žalovaných v 1. a 2. rade ju až do spisania závetu pred nimi nespomínal, nepovažoval ju za svoje dieťa. Došlo teda k situácii, že pre povahu poručiteľa žalobkyňa otca ani nepoznala, nevznikol medzi nimi žiadny vzťah. Poručiteľ sa oženil so žalovanou v 4. rade a v manželstve pretrvával v presvedčení, že žalobkyňa nie je jeho dieťaťom, čo uviedli žalované v 1. a 2. rade. Vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania má súd za to, že nemožno zo správania sa žalobkyne vyvodíť ten právny záver, že v čase spisania listiny o vydedení ako potomok o poručiteľa trvalo neprejavovala opravdivý záujem, ktorý by ako potomok mala prejavovať. Súd dospel k záveru, že žalobkyňa nemôže spravodlivo znášať zákonné dôsledky vydedenia, keď situáciu, že o poručiteľa neprejavila opravdivý záujem, spôsobil v značnej miere sám poručiteľ tým, že sa o ňu ako o svojho potomka vôbec nezaujímal a nepovažoval ju za svoju dcéru. Žalobkyňa sa svojim konaním nepričinila na vzniku tohto stavu, tento nezavinila ani čiastočne a ako dieťa nemohla objektívne ovplyvniť vzťahy medzi jej rodičmi, ako aj medzi ňou a poručiteľom. Za týchto okolností nebolo možné požadovať od žalobkyne zmenu v postoji k poručiteľovi ani po dosiahnutí plnoletosti, lebo v tom čase medzi ňou a poručiteľom neexistoval žiadny skutočný vnútorný vzťah, v ktorom by mohla žalobkyňa pokračovať, alebo na ktorý by mohla nadviazať. Z toho hľadiska potom nie je významné, či žalobkyňa v dospelosti poslala poručiteľovi svadobné oznámenie, nakoľko keby sa tak aj stalo, išlo by iba o formálny vonkajší prejav bez akejkoľvek citovej nadstavby. V konaní nebolo preukázané, že by mal poručiteľ v čase spisania listiny o vydedení taký zdravotný stav v dôsledku staroby alebo choroby, ktorý by vyžadoval pomoc, rovnako nebolo preukázané, že by poručiteľ žiadal žalobkyňu o pomoc a žalobkyňa by túto pomoc odmietla poskytnúť, alebo že by bol poručiteľ v tom čase odkázaný na pomoc zo strany žalobkyne ako potomka. Na základe uvedeného súd rozhodol o neplatnosti notárskej zápisnice - listiny o vydedení, pretože v danom prípade nie sú splnené podmienky vydedenia žalobkyne poručiteľom v zmysle § 469a ods. 1 písm. a) a b) Občianskeho zákonníka.

7. Žalobkyňa žalobou žiadala okrem určenia neplatnosti listiny o vydedení určiť, že je neplatný závet sp. zn. N 374/2000 a NZ 257/2000 spísaný notárom JUDr. Jozefom Kremlom v Skalici dňa 15.05.2000. Súd má za to, že z obsahu žaloby vyplýva, že žalobkyňa prejavila vôľu dovolať sa neplatnosti závetu, teda byť vylúčená z dedenia k predmetu dedičstva označeného v záвете, nakoľko bola neplatne vydedená. Poručiteľ svoju poslednú vôľu zanechal vo forme závetu v notárskej zápisnici zo dňa 15.05.2000. Pri skúmaní platnosti závetu bol súd povinný skúmať, či závet spĺňa po formálnej stránke podmienky zákona v zmysle § 476 Občianskeho zákonníka. Závet ako jednostranný výslovný prejav poručiteľovej vôle bolo spísaný vo forme notárskej zápisnice, je v ňom uvedený deň, mesiac a rok, kedy bolo podpísané, závet podpísal poručiteľ, závet tak obsahuje zákonom požadované náležitosti, a preto tieto skutočnosti nemôžu byť dôvodom neplatnosti závetu. Rovnako závet spĺňa aj všeobecné požiadavky pre právny úkon v zmysle § 34 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože je zrejmé, že poručiteľ prejavil vôľu zanechať majetok žalovaným v 1., 2. a 3. rade. Deti poručiteľa sú zo zákona neopomenuteľnými dedičmi, čo znamená, že aj keď ich poručiteľ zo závetu vynechal, v prípade že sú maloleté, majú nárok na celý svoj zákonný podiel a v prípade, že sú plnoleté, majú nárok na polovicu zákonného podielu za predpokladu, že nedošlo k ich vydedeniu. Musia sa však dovolať neplatnosti závetu v časti, ktorá tomu odporuje, pretože ide o tzv. relatívnu neplatnosť závetu, ktorá znamená, že ak sa jej oprávnený dedič nedovolá, potom je závet platný. Žalobkyňa sa ako dieťa poručiteľa žalobou doručenou súdu dňa 20.05.2013 dovoláva neplatnosti závetu spísaného vo forme notárskej zápisnice. Vykonaným dokazovaním súd dospel k záveru, že v danej veci bolo nesporne zistené, že P. W., nar. XX.XX.XXXX, bol otcom žalobkyne a žalovaných v 1., 2. a 3. rade a že sa dňa 15.05.2000 dostavil na notársky úrad JUDr. Jozefa Kremľa za účelom spisania závetu do notárskej zápisnice, pričom platnosť tejto listiny je predmetom tohto konania. V záвете poručiteľ pre prípad smrti odkázal všetok svoj hnutelný a nehnuteľný majetok žalovanej v 1. rade v podiele 1/3, žalovanej v 2. rade v podiele 1/3 a žalovanému v 3. rade v podiele 1/3. Zároveň v záвете poručiteľ uviedol, že toho istého dňa formou notárskej zápisnice spísanej notárom JUDr. Jozefom Kremlom sp. zn. N 373/2000, NZ 256/2000 spísal listinu o vydedení, na základe ktorej vydedil svoju dcéru - žalobkyňu a jej deti, t.j. svojich vnukov. Nakoľko súd v tomto konaní nezistil dôvody na vydedenie žalobkyne poručiteľom a vyhlásil listinu o vydedení za neplatnú, v záвете spísanom poručiteľom mali byť uvedení všetci neopomenuteľní dedičia poručiteľa, teda aj žalobkyňa. Týmto nebola žalobkyňa z predmetu dedičstva zanechaná polovicou zákonného dedičského podielu. Nakoľko sa žalobkyňa dovolala relatívnej neplatnosti závetu, súd určil, že závet spísaný poručiteľom vo forme notárskej zápisnice dňa 15.05.2000 je neplatný. Súd rozhodol o trovách konania v zmysle § 257 C.s.p. a žalobkyňu priznal nárok na náhradu trov konania, nakoľko bola v spore plne úspešná. Po právoplatnosti tohto rozsudku súdny úradník rozhodne o výške týchto trov konania.

8. Proti tomuto rozsudku v celom jeho rozsahu podali odvolanie prostredníctvom právneho zástupcu žalovaní 1 až 4, ktorým sa domáhali, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobu v celom rozsahu zamietol. Napadnutý rozsudok považujú za vecne nesprávny v celom rozsahu a vydaný v rozpore so skutkovým aj právnym stavom veci, uplatniac odvolacie dôvody v zmysle § 365 ods. 1 písm. b), d), e), f), h) CSP. Žalovaní sa nestotožňujú s právnou a skutkovou argumentáciou uvedenou v odôvodnení rozsudku. Súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Rozsudok považujú za vecne nesprávny a dostatočne neodôvodnený. Súd nedostatočne zistil skutkový stav a takto zistený stav nesprávne právne posúdil. Poručiteľ v oboch jednostranných právnych úkonoch, v závete aj v listine o vydedení jasne prejavil svoju vôľu vydediť dcéru - P. U., nar. v roku XXXX a jej potomkov. V závete poručiteľ odkázal všetko svoj majetok svojim trom deťom ako závetným dedičom - I. R., T. K., Y. W. ako žalovaným 1 až 3. V uvedenom prípade, poručiteľ odôvodnil vydedenie žalobkyne tým, že dcéra neprejavovala ani najmenší záujem sa s poručiteľom kontaktovať či už osobne alebo písomne. Nijakým spôsobom sa nezaujímal o jeho osobu vo vzťahu k nemu ako otcovi, či už z hľadiska zdravotného stavu alebo životných jubileí. Naposledy ju poručiteľ videl v Ostrave, keď bol súdny spor o zrušenie výživného. V tom čase mala žalobkyňa 18 rokov. Podľa žalobkyne sa poručiteľ o ňu nikdy nezaujímal, každý si žil svoj život, rozdeľovala ich aj značná vzdialenosť bydlísk. Síce bolo žalobkyňi vraj ľúto, že sa o ňu otec nezaujímal, rešpektovala to a založila si svoju rodinu. Medzi argumenty žalobkyne patrí aj tvrdenie, že sa na ňu otec nikdy neobrátil so žiadosťou o pomoc v chorobe alebo v starobe a z toho dôvodu otcovi pomoc nikdy neposkytla. Podľa odvolateľov žalobkyňi muselo byť známe, že jej otec je osobou vyššieho veku, môže trpieť rôznymi chorobami. Medzi žalobkyňou a poručiteľom teda nikdy neexistoval žiaden vzťah, ani pozitívny ani negatívny. Žalobkyňa taktiež uviedla, že sa pokúsila s otcom skontaktovať, keď mala 24 rokov, keď mu poslala svadobné oznámenie, na ktoré poručiteľ podľa jej tvrdení nereagoval. Žalovaní však svadobné oznámenie, ktoré údajne zaslala žalobkyňa, nikdy nevideli. Následne žalobkyňa podľa jej slov "rezignovala" a viac sa s otcom skontaktovať nepokúsila. Žalobkyňa a poručiteľ si boli vzájomne osobami cudzími a vzájomne o seba nejavili žiaden záujem. Žalobkyňa zanevrela na svojho otca a vypustila jeho existenciu zo svojho života, a to až do začatia konania o dedičstve. Žalobkyňi nikto nikdy nebránil v styku so svojim otcom. Taktiež tvrdenia, že žalovaná 4 ako manželka nebohého, ktorá bola poštová doručovateľka, mohla zmariť doručenie svadobného oznámenia, považujú za nemiestne a nepravdivé. Žalobkyňa mala možnosť skontaktovať sa s poručiteľom. Záver súdu, že žaloba o neplatnosti listiny a neplatnosti závetu bola podaná včas, nie je správny. Žalobkyňa dňa 26.02.2013 na notárskom úrade spochybnila listinu o vydedení a závet, tým, že sa nevyjadrila, či tieto uznáva a či súhlasí, aby súd postupoval v zmysle ich znenia. Súdny komisár žalobkyňu síce nepoučil riadne, avšak poučil ju v rámci zápisnice zo dňa 26.02.2013. Z uvedeného dôvodu žalobkyňa žalobu zo dňa 20.05.2013 nepodala včas. Poručiteľ riadne plnil svoju vyživovaciu povinnosť a riadne prispieval na výchovu a výživu žalobkyne, keď bola maloletá. V rozpore s tým si žalobkyňa nesplnila svoju povinnosť voči poručiteľovi a nielenže mu neposkytla v starobe a chorobe žiadnu pomoc, ale sa o život poručiteľa žiadnym spôsobom nezaujímal. Deti majú voči rodičom najmä morálnu povinnosť pomáhať im v starobe alebo chorobe s ohľadom na predchádzajúcu starostlivosť ich rodičov o výchovu voči deťom. Materiálnou náležitosťou vydedenia je existencia konkrétneho dôvodu vydedenia uvedeného v ustanovení § 469a ods. 1 písmeno a) až d) Občianskeho zákonníka. Poručiteľ môže vydediť potomka, ak a) v rozpore s dobrými mravmi neposkytol poručiteľovi potrebnú pomoc v chorobe, v starobe alebo v iných závažných prípadoch, b) o poručiteľa trvalo neprejavuje opravdivý záujem, ktorý by ako potomok mal Prejavovať. Z dôvodov uvedených v listine o vydedení spísanej vo forme notárskej zápisnice N 373/2000, NZ 256/2000 vyplýva, že správanie žalobkyne nasvedčuje naplneniu vyššie uvedených dôvodov vydedenia. Ak potomok v rozpore s dobrými mravmi neposkytol poručiteľovi potrebnú pomoc v chorobe, v starobe alebo v iných závažných prípadoch, tak občiansky zákonník pri tomto dôvode nevyžaduje splnenie žiadnej ďalšej podmienky. Pri odkázanosti poručiteľa na pomoc je vo všeobecnosti nevyhnutné, aby potomok mal reálnu možnosť poručiteľovi poskytnúť pomoc, teda, či jej napríklad nebráni zdravotný stav potomka. Žalobkyňa objektívne mohla poskytnúť pomoc poručiteľovi, pretože jej v tom nebránili žiadne objektívne dôležité prekážky. Žalobkyňa v tomto konaní sa ani len nepokúsila tvrdiť, že by jej akákoľvek objektívna skutočnosť bránila v poskytnutí pomoci poručiteľovi. Poručiteľ nikdy pomoc od žalobkyne neodmietol, žalobkyňa mu svoju pomoc nikdy neponúkla. Žalobkyňa o poručiteľa trvalo neprejavovala opravdivý záujem, ktorý by ako potomok mala prejavovať. Žalobkyňa sama uviedla, že od svojich 24 rokov, sa ani len nepokúsila otca skontaktovať. Žalobkyňa nejavila o otca ani najmenší záujem. Poručiteľ bol žalobkyňi počas života ľahostajný. Žalobkyňa sama uviedla, že sa nesnažila vzťah s otcom budovať, neoslovila ho, nepredstavila mu svoju novú rodinu, ako uvádza, "nemala potrebu sa s ním stykať, ani keď bola dospelá". Pričom poručiteľ nikdy neodmietol, aby mu žalobkyňa pomohla alebo aby o neho

prejavila náležitý záujem. Poručiteľ najmä vo vyššom veku stál o styk so žalobkyňou a jej nezáujem a ľahostajnosť voči nemu sa ho citovo dotýkali. Poukajúc na rozsudok Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 2Co/274/2015, v prípade oboch dôvodov vydedenia (§ 469a písm. a) aj písm. b) OZ), treba posúdiť potrebu pomoci na strane poručiteľa a objektívne možnosť toho, kto bol poručiteľom vydedený, poskytnúť potrebnú pomoc a prejavovať opravdivý záujem. Tento dôvod vydedenia spravidla nie je daný vtedy, ak poručiteľ pomoc a prejavy opravdivého záujmu vydedeného dediča odmieta a tiež vtedy, ak vydedenému dedičovi v poskytnutí potrebnej pomoci poručiteľovi a prejavovaní opravdivého záujmu bránili dôležité objektívne prekážky. Na pojednávaní dňa 25.11.2015 právny zástupca žalovaných trval na vykonaní dôkazu spisom C 223/55 od Okresného súdu Senica a o jeho pripojenie do spisu. V tejto veci bol dopyt na Okresný súd Senica a Okresný súd Skalica, na uvedených okresných súdoch sa spis č. C 223/55 nenachádza, rovnako ani v Štátnom archíve v Bratislave - pobočka Trnava a Štátnom archíve v Trnave - pobočka Skalica. Práve na rozsudok Okresného súdu Senica, právoplatný dňa 23.01.1963, označený spisovou značkou C 223/1955 sa odvoláva správa mesta Martin z č.l. 123, ktorou bol súdu doručený originál rodného listu pod. č.l. 124. Pokiaľ došlo k zápisu nebohého P. W. ako otca do rodného listu žalobkyne na základe tohto rozsudku, trvali na vykonaní dôkazu a to pripojením spisu so sp. zn. C 223/1955 a oboznámením sa s obsahom rozsudku právoplatného dňa 23.01.1963, sp. zn. C 223/1955. Žalovaní uskutočnili všetky kroky k zabezpečeniu tohto dôkazu, avšak neúspešne a po opakovaných žiadostiach o lustráciu sa môže zdať, že predmetné konanie sp. zn. C 223/1955 nikdy na Okresnom súde Senica neprebiehala. Hoci predmetom tohto konania nie je určenie otcovstva, ale neplatnosť listiny o vydedení, súd musí mať v prvom rade dostatočne preukázané, že k zápisu nebohého P. W. ako otca žalobkyne do rodného listu došlo zákonným spôsobom a že pri zápise nedošlo k porušeniu príslušných právnych predpisov. V prípade ak by bolo dostatočne preukázané, že zápis do rodného listu žalobkyne bol vykonaný v rozpore s príslušnými právnymi predpismi, žalobkyňa nebude aktívne legitimovaná na podanie žaloby, na základe ktorej bolo iniciované toto súdne konanie. K vyjadreniu žalobkyne uviedli, že pokiaľ sa odvoláva na dobré mravy, poukazujú na to, že poručiteľ riadne plnil svoju vyživovaciu povinnosť, na jej výchove sa síce nepodieľal osobne, vzhľadom na vzniknutú situáciu. V rozpore s tým si žalobkyňa nesplnila svoju povinnosť, poručiteľovi neposkytla v starobe a chorobe žiadnu pomoc, o jeho život sa žiadnym spôsobom nezaujímal. Žalobkyňa svojimi tvrdeniami potvrdila, že sa nesnažila o stretnutie s ním. Zákonné podmienky na vydedenie žalobkyne v danom prípade u poručiteľa boli splnené. Žalobkyňa neposkytla poručiteľovi potrebnú pomoc v chorobe, v starobe alebo v iných závažných prípadoch. Žalobkyňa dodnes nepreukázala objektívnu skutočnosť, ktorá by bránila v poskytnutí pomoci poručiteľovi. Poručiteľ nikdy pomoc od žalobkyne neodmietol, avšak žalobkyňa svoju pomoc nikdy neponúkla. Taktiež žalobkyňa o poručiteľa trvalo neprejavovala opravdivý záujem, ktorý by ako potomok mala prejavovať. Žalobkyňa sama uviedla, že od svojich 24 rokov, sa ani len nepokúsila otca skontaktovať. Žalobkyňa nejavila o otca ani najmenší záujem. Uvedené žalobkyňa odôvodnila len tým, že sa iba "nevnucovala".

9. Žalobkyňa odvolací návrh nepodala, k doručenému odvolaniu žalovaných sa písomne vyjadrila, poukázala na to, že v prvom rade by sa mal otec zaujímať o svoje maloleté dieťa, ktoré je úplne závislé na starostlivosti svojich rodičov, malo by ho zaujímať, či nepotrebuje aj niečo viac ako súdom určené výživné, ktoré bolo v danom prípade veľmi nízke, nakoľko otec sa snažil, aby platil čo najmenej. Rodič by mal najprv starostlivosť poskytovať a potom ju môže vyžadovať, v opačnom prípade je to v rozpore s dobrými mravmi. Žalobkyňa zranilo, že napísal listinu o vydedení, v ktorej uviedol, že sa o neho nezaujímal, no bol to on, kto sa o žalobkyňu nikdy nezaujímal a svojim nezáujmom spôsobil, že sa nestretávali. Dospelý rodič aj vo vysokom veku nemusí potrebovať pomoc svojich detí. Pokiaľ pomoc potrebuje, nie je nič jednoduchšie ako o ňu požiadať. Nie je možné potomka vydediť, ak sám rodič dal príčinu toho, že sa rodič a dieťa nestýkali, čo sa stalo v tomto prípade, keď otec svojím dlhodobým správaním dal najavo, že nemá záujem o akýkoľvek kontakt. Nereagoval na listy, ktoré mu boli poslané, sám sa ani raz nepokúsil žalobkyňu kontaktovať. Z jeho správania jednoznačne vyplynulo, že o akýkoľvek kontakt nemá záujem a po čase to aj s matkou vzali na vedomie. Zo strany žalobkyne táto ho nikdy nevypustila zo svojho života, jednoducho sa nevnucovala tam, kde o ňu nikto nestojí. Čo sa týka tvrdenia rodiny otca, že listy nikdy nevideli, môže to byť pravda, lebo podľa ich tvrdení im rodičia existenciu žalobkyne zatajili, ale manželka tieto listy vidieť musela. Keby otec najmä vo vysokom veku stál o styk so žalobkyňou, mohol ju kontaktovať. Čo sa týka žalovanými požadovaného spisu, vzhľadom na jeho vek sa asi nedochoval, nemá však žiaden vplyv na prejednávajúcu vec, nakoľko by len preukázal veci, ktoré sú známe a nespochybniteľné. Naopak tvrdenie právneho zástupcu žalovaných je rozporuplné, na jednej strane spochybňuje zápis otca do rodného listu žalobkyne a na druhej strane

tvrdí, aký to bol vzorný otec, ktorý na žalobkyňu platil výživné a túžil po stretnutí s ňou. Súd prvej inštancie sa danou vecou zaoberal veľmi podrobne a rozhodol správne

10. Odvolací súd vo veci rozhodoval podľa ustanovení zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“), účinného od 01.07.2016, ktorým bol zrušený doterajší zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, pričom podľa § 470 ods. 1 C.s.p. ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

11. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.), po zistení, že odvolanie proti rozsudku bolo podané včas (§ 362 ods. 1 C.s.p.), oprávnenou osobou (§ 359 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 C.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 C.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 367 ods. 3 C.s.p.), vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie bez potreby zopakovania či doplnenia dokazovania (§ 383 a § 384 C.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaných nie je dôvodné, keďže napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je obsahovo vecne správny, potrebné bolo iba zmeniť formuláciu výroku rozhodnutia.

12. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, konania jemu predchádzajúceho, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil, rozhodol vecne správne, potrebné bolo iba zmeniť formuláciu výroku rozhodnutia.

13. Pretože odvolací súd preberá v celom rozsahu súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na rozhodnutie v danej veci, výsledky dokazovania správne vyhodnotil a dospel i k správnym skutkovým záverom pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom uplatneného nároku, a pretože odvolací súd zároveň v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 C.s.p. odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľom, ktorí vo svojom odvolaní neuvádzajú žiadne nové podstatné skutkové či právne argumenty než tie, ktoré uviedli už pred súdom prvej inštancie, ktorý sa s nimi náležite vysporiadal.

14. Keďže súd prvej inštancie napadnutý rozsudok vo všetkých jeho častiach riadne odôvodnil, pričom zároveň sa vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre rozhodnutie a odvolací súd sa s týmto odôvodnením súdu v plnej miere stotožňuje, k veci považuje za potrebné dodať iba nasledovné:

15. Odvolací súd v zmysle § 385 ods. 1 CSP nepovažoval za potrebné a účelné nariadiť vo veci pojednávanie, nakoľko vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie bez potreby zopakovať či doplniť dokazovanie, pričom predmetom odvolacieho prieskumu bolo právne posúdenie otázok, ku ktorým sa všetky sporové strany už vyčerpávajúco a dostatočne vyjadrili. Nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani žiaden dôležitý verejný záujem.

16. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia s poukazom na odvolacie dôvody sa žiada dodať iba nasledovné:

17. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa sa žalobou podanou na Okresnom súde Skalica dňa 20.05.2013 domáhala určenia neplatnosti listiny o vydedení sp. zn. N 373/2000, NZ 256/2000 spísanej na Notárskom úrade JUDr. Jozefa Kremla v Skalici dňa 15.05.2000, podpísanej notárom JUDr. Jozefom Kremlom a poručiteľom P. W., narodenom XX.XX.XXXX, zomrelom XX.XX.XXXX, naposledy bytom O. č. XX (ďalej len „poručiteľ“) a určenia neplatnosti závetu sp. zn. N 374/2000, NZ 257/2000 spísanej na Notárskom úrade JUDr. Jozefa Kremla v Skalici dňa 15.05.2000, podpísanej notárom JUDr. Jozefom Kremlom a poručiteľom. Žalobu odôvodnila tým, že je dcérou zomretého poručiteľa. V dedičskom konaní po poručiteľovi jej bolo oznámené, že poručiteľ spísal dňa 15.05.2000 formou notárskej zápisnice listinu o vydedení žalobkyne v zmysle § 469a ods. 1 písm. a), b) Občianskeho zákonníka a vydedil aj deti

žalobkyne. Ďalej jej bolo oznámené, že v ten istý deň spísal poručiteľ formou notárskej zápisnice závet, kde svoj nehnuteľný a hnuiteľný majetok, ktorý bude je v jeho vlastníctve v čase jeho smrti, odkazuje I. R., rod. W., nar. XX.XX.XXXX v podiele 1/3, T. K., rod. W., nar. XX.XX.XXXX, v podiele 1/3 a Y. W., nar. XX.XX.XXXX v podiele 1/3.

18. Notár JUDr. Jozef Kreml na notárskom úrade v Skalici dňa 15.05.2000 spísal notársku zápisnicu pod sp. zn. N 373/2000, NZ 256/2000, ktorá je listinou o vydedení, ktorou P. W., nar. XX.XX.XXXX - poručiteľ v zmysle § 469a ods. 1 písm. a), b) Občianskeho zákonníka vydedil svoju dcéru - P. U., bytom C. - L., narodenú v roku XXXX z dôvodu, že táto jeho dcéra ani keď bola maloletá ani od dovŕšenia plnoletosti nikdy a za žiadnych okolností neprejavila ani najmenší záujem sa s ním kontaktovať či už osobne alebo písomne. Nijakým spôsobom sa nezaujímal o jeho osobu vo vzťahu k nemu ako otcovi, či už z hľadiska zdravotného stavu alebo životných jubileí. Naposledy ju videl na súde v Ostrave, keď bol súdny spor o zrušenie výživného a mala 18 rokov. Má za to, že sú splnené všetky podmienky na to, aby bola vydedená, pretože nejaví o neho ani najmenší záujem a to akýmkoľvek spôsobom. Súčasne vydedil aj potomkov žalobkyne.

19. V ten istý deň bol na notárskom úrade JUDr. Jozefa Kremla do notárskej zápisnice sp. zn. N 374/2000, NZ 257/2000 závet, v ktorom P. W., nar. XX.XX.XXXX - poručiteľ uviedol v bode I, že pre prípad svojej smrti nakladá so svojim majetkom tak, že celý svoj majetok ako hnuiteľný tak i nehnuteľný, kdekoľvek sa nachádzajúci, ktorý bude v čase jeho smrti jeho vlastníctvom, odkazuje ním ustanoveným závetným dedičom I. R., rod. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom U., Z. č. XX - svojej dcére v podiele 1/3, T. K., rod. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. č. XXX - svojej dcére v podiele 1/3 a Y. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom V., P. č. XX - svojmu synovi v podiele 1/3. V bode II. notárskej zápisnice poručiteľ uviedol, že v prípade, že by jeho dcéra - P. U. tento závet neuznala, dáva príkaz na krátenie jej podielu v zákonnej 1/2-ine. Podľa notárskej zápisnice poručiteľ dospel k tomuto svojmu rozhodnutiu po zvážení všetkých okolností v jeho rodine s tým, že zohľadňuje i starostlivosť a opateru závetných dedičov o jeho osobu.

20. Podľa § 469a ods. 1 písm. a) Občianskeho zákonníka, poručiteľ môže vydediť potomka, ak v rozpore s dobrými mravmi neposkytol poručiteľovi potrebnú pomoc v chorobe, v starobe alebo v iných závažných prípadoch.

21. Podľa § 469a ods. 1 písm. b) Občianskeho zákonníka, poručiteľ môže vydediť potomka, ak o poručiteľa trvalo neprejavuje opravdivý záujem, ktorý by ako potomok mal prejavovať.

22. Podľa § 476 ods. 1 Občianskeho zákonníka, poručiteľ môže závet zriadiť aj vo forme notárskej zápisnice.

23. Podľa § 476 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v každom závete musí byť uvedený deň, mesiac a rok, kedy bol podpísaný, inak je neplatný.

24. Podľa § 479 Občianskeho zákonníka, maloletým potomkom sa musí dostať aspoň toľko, koľko robí ich dedičský podiel zo zákona, a plnoletým potomkom aspoň toľko, koľko robí jedna polovica ich dedičského podielu zo zákona. Pokiaľ tomu závet odporuje, je v tejto časti neplatný, ak nedošlo k vydedeniu uvedených potomkov.

25. Odvolatelia namietali, že žaloba nebola podaná včas, keď žalobkyňa dňa 26.02.2013 na notárskom úrade spochybnila listinu o vydedení a závet, tým, že sa nevyjadřila, či tieto uznáva a či súhlasí, aby súd postupoval v zmysle ich znenia. Súdny komisár - notár žalobkyňu poučil v rámci zápisnice zo dňa 26.02.2013. Žalobkyňa dňa 28.03.2013 oznámila notárovi podanie žaloby, táto bola na súde podaná dňa 20.05.2013. Postup notára pre prípad, že rozhodnutie o dedičskom práve, a teda aj o tom, kto je zákonným či závetným dedičom a v akom rozsahu, závisí od zistenia sporných skutočností, teda keď napr. do úvahy prichádzajúci dedič namieta platnosť vydedenia či závetu, upravuje ust. § 175k ods. 2 OSP tak, že notár ako súdny komisár je povinný odkázať uznesením toho z dedičov, ktorého dedičské právo sa javí ako menej pravdepodobné, aby svoje právo uplatnil žalobou, na jej podanie určí lehotu a ak žaloba nebude podaná v lehote, pokračuje v konaní bez zreteľa na tohto dediča. V predmetnej dedičskej veci notár ako súdny komisár nepostupoval v súlade s ust. § 175k ods. 2 OSP, keď nebolo vydané uznesenie o odkázaní toho z dedičov, ktorého dedičské právo sa javí ako menej pravdepodobné, aby svoje právo uplatnil žalobou. Notár žalobkyňu vyzval na preukázanie podania žaloby bez dodržania

vyššie uvedeného zákonného postupu, preto nedodržanie lehoty 30 dní na podanie žaloby nemohlo mať za následok konštatovanie jej oneskoreného podania a pokračovanie v dedičskom konaní bez zreteľa na žalobkyňu. Súd prvej inštancie preto postupoval správne, keď nevidel dôvod na zamietnutie žaloby pre jej oneskorené podanie. Bolo preto dôvodným zaoberať sa dôvodmi vydedenia.

26. Vydedením rozumieme jednostranný výslovný prejav poručiťelovej vôle, ktorým sa odníma potomkovi ako neopomenuteľnému dedičovi právo, ktoré by mu inak patrilo podľa zákona (neopomenuteľný dedič zo zákona nededí, teda nemá právo ani na svoj zákonný podiel).

27. Vydedenie (ako jednostranný právny úkon poručiťela) musí spĺňať určité materiálne a formálne náležitosti. Materiálnou náležitosťou vydedenia je (okrem všeobecných požiadaviek pre platnosť právnych úkonov) existencia konkrétneho dôvodu vydedenia uvedeného v zákone. Ustanovenie § 469a ods. 1 taxatívne vypočítava dôvody vydedenia. Pre všetky dôvody je charakteristické negatívne správanie sa potomka v rozpore s dobrými mravmi. Dôvod vydedenia sa musí uviesť v listine o vydedení a tento dôvod musí existovať už v čase pred prejavom poručiťelovej vôle v listine o vydedení. Teda existencia dôvodov vydedenia sa posudzuje vždy za obdobie pred napísaním listiny o vydedení.

28. Z formulácie dôvodov vydedenia uvedených v písmenách a) a b) tohto ustanovenia vyplýva, že na ich základe možno postihnúť široký okruh negatívnych skutočností existujúcich vo vzťahoch poručiťela a potomka. Ide pritom o subjektívne dôvody, resp. dôvody, ktoré sa posudzujú zo subjektívneho hľadiska.

29. O neposkytnutie pomoci za podmienok uvedených v písmene a) tohto ustanovenia pôjde najmä vtedy, keď dedič poručiťelovi odkázanému na pomoc v chorobe a starobe neposkytol potrebnú pomoc, hoci o tejto odkázanosti poručiťela vedel a so zreteľom na svoje objektívne možnosti a schopnosti mu pomoc mohol poskytnúť. Potreba pomoci na strane poručiťela a objektívna možnosť dediča poručiťelovi pomoc poskytnúť sa musí v každom konkrétnom prípade posudzovať osobitne. Treba to posúdiť z hľadiska, či dedičovo správanie bolo v rozpore s dobrými mravmi. K naplneniu tohto dôvodu vydedenia nestačí, že poručiťel bol chorý, dosiahol vek, ktorý možno označiť ako starobu alebo sa ocitol v inej ťažkej životnej situácii (dedič mu neposkytol pomoc v iných závažných prípadoch, napr. pri živelnej pohrome, ohrození života, zdravia alebo jeho majetku zásahom tretích osôb). Potreba pomoci potomka závisí aj na tom, či nie je iná osoba, od ktorej možno predovšetkým očakávať poskytovanie takejto pomoci a ktorá túto pomoc aj reálne poskytuje a poskytovať môže, pretože má pre to lepšie podmienky ako potomok, ktorého sa vydedenie týka. Pri odkázanosti poručiťela na pomoc je ale nevyhnutné, aby potomok mal reálnu možnosť poručiťelovi potrebnú pomoc poskytovať, teda, či jej poskytovanie nevyklučuje napríklad zdravotný stav potomka.

30. Pri úvahe, či ide o dôvod vydedenia uvedený v písmene b) tohto ustanovenia, t.j. neprejavovanie opravdivého záujmu potomka o poručiťela treba považovať za významný vzťah medzi poručiťelom a potomkom, najmä, či tento vzťah mal charakter skutočného vnútorného vzťahu a nielen predstieraného, formálneho. Existenciu takéhoto kvalifikovaného vzťahu možno vyvodiť z rozličných vonkajších prejavov, napr. z osobného, prípadne písomného styku, zo vzájomnej starostlivosti potomka a poručiťela a pod., pričom pri posudzovaní otázky, či existuje dôvod vydedenia v tomto ustanovení uvedený, nemožno opomenúť ani konkrétne možnosti dediča prejavovať takýto záujem a tiež okolnosti, za ktorých k vydedeniu došlo. Najmä, či potomkovi v prejavovaní opravdivého záujmu o poručiťela nebránili objektívne okolnosti, prípadne, či zo strany potomka nejde o nezavinené neprejavovanie takéhoto kvalifikovaného záujmu. Tento dôvod vydedenia totiž vyžaduje, aby neprejavovanie opravdivého záujmu bolo potomkom zavinené, nestačí len samotná existencia takéhoto stavu. Záujem, ktorý by potomok mal prejavovať o poručiťela treba posudzovať s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu. Pokiaľ je skutočnosť, že potomok trvale neprejavuje o poručiťela opravdivý záujem, dôsledkom toho, že poručiťel neprejavuje záujem o potomka, nemožno bez ďalšieho uzavrieť, že by neprejavovanie tohto záujmu potomkom mohlo byť dôvodom na jeho vydedenie. O neprejavovanie opravdivého záujmu o poručiťela v zmysle tohto ustanovenia sa nejedná v prípade, ak nezáujem potomka bol v značnej miere vyvolaný samotným poručiťelom (pozri napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 173/96).

31. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie sa pri posúdení danosti dôvodov vydedenia podľa § 469a ods. 1 písm. a) a b) Občianskeho zákonníka správne zaoberal tým, či správanie žalobkyne môže byť považované za odporujúce dobrým mravom, s prihliadnutím na správanie sa poručiťela k

nej, keď ako bolo podrobným dokazovaním jednoznačne preukázané, že poručiteľ sa od narodenia žalobkyne nikdy o ňu nezaujímal, v skutočnosti ju nepovažoval za svoju dcéru, neboli medzi nimi vytvorené žiadne citové väzby. Aj podľa názoru odvolacieho súdu, za konanie v rozpore s dobrými mravmi nemožno považovať nezáujem potomka za situácie, keď tento nezáujem bol v značnej miere vyvolaný samotným poručiteľom. Zvlášť za situácie, keď žalobkyňa od narodenia vyrastala len s matkou, bez toho, aby poručiteľ ako jej otec o ňu prejavil akýkoľvek skutočný záujem okrem plnenia vyživovacej povinnosti, preto nemožno od žalobkyne spravodlivo požadovať zmenu v jej postoji voči poručiteľovi a neprejavenie opravdivého záujmu za zavinené konanie a neposkytnutie potrebnej pomoci v chorobe za konanie v rozpore s dobrými mravmi. S ohľadom na narušený, resp. fakticky neexistujúci skutočný a nielen formálny vzťah medzi poručiteľom a žalobkyňou ako jeho dcérou, je odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie toho názoru, že nemožno od žalobkyne spravodlivo žiadať, aby niesla zákonné dôsledky vydedenia, keď situáciu, že o poručiteľa ako potomok neprejavila opravdivý záujem, spôsobil v rozhodujúcej miere sám poručiteľ.

32. Rovnako bolo preukázané, že poručiteľ žil so svojou manželkou - žalovanou 4, ktorá mu poskytovala všetku potrebnú starostlivosť, v čase spísania listiny o vydedení netrpel žiadnou vážnejšou chorobou, a teda v žiadnom smere nebol odkázaný na pomoc žalobkyne, ktoré ani nemala objektívnu možnosť mu ju poskytnúť, keď ako už bolo uvedené vyššie, medzi žalobkyňou a poručiteľom nebol žiaden kontakt, a preto správny bol záver súdu prvej inštancie, že nedošlo zo strany žalobkyne vo vzťahu k poručiteľovi k neposkytnutiu potrebnej pomoci v rozpore s dobrými mravmi, tak ako takýto zákonný dôvod vydedenia definuje ust. § 469a ods. 1 písm. a) Občianskeho zákonníka.

33. Odvolatelia nedôvodne namietali nepripojenie spisu so sp. zn. C 223/1955 a neoboznámenie sa s obsahom rozsudku právoplatného dňa 23.01.1963, sp. zn. C 223/1955, keď podľa žalovaných sa môže zdať, že predmetné konanie sp. zn. C 223/1955 nikdy na Okresnom súde Senica neprebiehало a hoci predmetom tohto konania nie je určenie otcovstva, ale neplatnosť listiny o vydedení, súd musí mať v prvom rade dostatočne preukázané, že k zápisu nebohého Vladimíra Kollára ako otca žalobkyne do rodného listu došlo zákonným spôsobom. Súd prvej inštancie správne skonštatoval, že rodný list je verejnou listinou a údaje uvedené v tejto listine sú považované za pravdivé, nakoľko nebol predložený dôkaz, že skutočnosti uvedené v rodnom liste nie sú pravdivé, a to bez ohľadu na to, že sa nepodarilo zabezpečiť požadovaný spis so sp. zn. C 223/1955. Pokiaľ je v rodnom liste odkaz na konkrétne rozhodnutie súdu, neexistuje žiadna rozumná pochybnosť o tom, že takéto rozhodnutie súdu skutočne existuje a bolo právnym titulom na zapísanie poručiteľa ako otca žalobkyne do rodného listu. Zároveň súd prvej inštancie uviedol celý rad ďalších jednoznačných a nespochybniteľných argumentov, ktoré preukazujú skutočnosť, že poručiteľ bol otcom žalobkyne, preto snaha žalovaných o spochybnenie tejto skutočnosti nemôže mať šancu na úspech a je potrebné považovať ju za krajne účelovú.

34. Vyššie uvedené závery odvolacieho súdu vychádzajú z početnej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR (porovnaj napr. rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 173/1996, sp. zn. 4 Cdo 123/2009 a 5 Cdo 239/2009, 2Cdo 109/2010, 4Cdo 59/2012, 4Cdo 32/2014). Vychádzajúc z takto ustálenej rozhodovacej praxe dospel odvolací súd k záveru o vecnej správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie, zároveň však aj o potrebe zmeny formulácie výroku rozhodnutia, keď z obsahu návrhu žalobkyne a z uvedeného skutkového stavu je zrejmé, že sa v konaní domáhala určenia, že neboli dané zákonné dôvody vydedenia v zmysle § 469a ods. 1 písm. a) a b) Občianskeho zákonníka a určenia, že závet poručiteľa v časti týkajúcej sa žalobkyne ako zákonných dedičov je neplatný.

35. Ustanovenia § 42 ods. 3 i 79 ods. 1 O.s.p. účinného v čase podania žaloby vyžadujú, aby z podania bolo zrejmé, čo sa ním sleduje, resp. aby z návrhu na začatie konania bolo zrejmé, čoho sa navrhovateľ domáha. Tieto ani iné procesné ustanovenia neukladajú navrhovateľovi presne formulovať budúci výrok rozhodnutia súdu. Podľa zákonodarcu postačuje, ak je zrejmé, čoho sa navrhovateľ domáha, stačí teda určite a zrozumiteľne označiť povinnosť, ktorá má byť odporcovi uložená (porovnaj napr. rozsudok NS SR sp. zn. 2 Cdo 8/2005).

36. Požiadavka ustanovenia § 79 ods. 1 vety druhej O.s.p., aby zo žaloby vyplývalo, čoho sa žalobca domáha, neznamená, že by žalobca bol povinný urobiť súdu návrh na znenie výroku jeho rozsudku. Ak žalobca označil v žalobe presne, určite a zrozumiteľne povinnosť, ktorá má byť žalovanému uložená rozhodnutím súdu alebo spôsob určenia právneho vzťahu, práva alebo právnej skutočnosti, súd nepostupuje v rozpore so zákonom, ak použitím iných slov vyjadrí vo výroku svojho rozhodnutia

rovnaké práva a povinnosti, ktorých sa žalobca domáhal. Iba súd rozhoduje o tom, ako bude formulovaný výrok jeho rozhodnutia; prípadným návrhom žalobcu na znenie výroku rozhodnutia pritom nie je viazaný. Pri formulácii výroku rozhodnutia súd musí dbať, aby vyjadroval (z obsahového hľadiska) to, čoho sa žalobca žalobou skutočne domáhal (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 254/2009).

37. Súd je teda viazaný obsahom žalobného návrhu a nie doslovným znením petitu žaloby. Súd v sporovom konaní nemôže svojvoľne meniť obsah žalobného návrhu, t.j. rozhodovať o niečom, čo žalobca neučinil predmetom konania. Presná formulácia výroku rozhodnutia súdu musí vychádzať z obsahu žalobného návrhu, nemusí však byť formulačne doslovne totožná so znením petitu žalobného návrhu.

38. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti bolo v konaní preukázané, že neboli dané zákonné dôvody vydedenia žalobkyne v zmysle § 469a ods. 1 písm. a) a b) Občianskeho zákonníka, a preto je aj neplatný závet poručiteľa v časti týkajúcej sa žalobkyne ako zákonnej dedičky, ktorej sa musí dostať aspoň toľko, koľko tvorí jednu polovicu jej dedičského podielu zo zákona. Pokiaľ tomu závet odporuje, je v tejto časti neplatný, ak nedošlo k vydedeniu uvedeného potomka. Keďže v preskúvanom prípade súd prvej inštancie správne vecne rozhodol, že dôvody vydedenia nie sú dané, závet poručiteľa v časti týkajúcej sa žalobkyne odporuje § 479 Občianskeho zákonníka, z ktorého dôvodu je potrebné rozhodnúť o jeho neplatnosti v časti týkajúcej sa žalobkyne ako zákonnej dedičky. Odvolací súd len pre úplnosť poznamenáva, že v konaní nebola tvrdená a ani preukazovaná neplatnosť závetu poručiteľa v celom rozsahu.

39. Vzhľadom na uvedenú argumentáciu, pokiaľ súd prvej inštancie návrhu žalobkyne vyhovel, rozhodol v podstate vecne správne, potrebné bolo len zmeniť formuláciu výroku rozhodnutia tak, že súd určuje, že dôvody vydedenia žalobkyne poručiteľom P. W., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, uvedené v listine o vydedení obsiahnutej v notárskej zápisnici spisanej na Notárskom úrade JUDr. Jozefa Kremla, so sídlom Gorkého 27, Skalica, dňa 15.05.2000 pod spisovou značkou N 373/2000, NZ 256/2000, nie sú dané a závet poručiteľa P. W., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, obsiahnutý v notárskej zápisnici spisanej na Notárskom úrade JUDr. Jozefa Kremla, so sídlom Gorkého 27, Skalica, dňa 15.05.2000 pod spisovou značkou N 374/2000, NZ 257/2000, je v časti týkajúcej sa žalobkyne ako zákonnej dedičky neplatný. Vo zvyšnej časti, t.j. v časti určenia neplatnosti závetu v celom rozsahu, bolo potrebné žalobu zamietnuť.

40. V prvoinštančnom aj v odvolacom konaní prevažne úspešnej žalobkyni vznikol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. a § 396 ods. 1 C.s.p. nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške, vzhľadom na to, že žalobkyňa bola v merite veci v celom rozsahu úspešná a žalovaní boli v celom rozsahu neúspešní a neboli tu dané žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali úspešnej žalobkyni výnimočne náhradu trov konania nepriznať (§ 257 C.s.p.). O výške náhrady trov prvoinštančného aj odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 C.s.p. súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

41. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).